

מהו ראש הישיבה

עשרים וחמישה סיפורים
על מופת הדור הגאון הגדול מרן ראש הישיבה

רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן שליט"א

מאת הרב אברהם אוהיון

ציורים: תמר צייטלין

עריכת לשון: הרב שאול עובדיה פתיה

תוכן ענינים

10	”עם השורות הללו אני חי את כל חיי!”
12	המטוס שנצל
14	שיחה של חובה
16	נקיית הנפש
18	לעלוי נשמת...
20	מדוע נבהל מרן ראש הישיבה?
22	חמימות הלב
24	קיתון של צוננים
26	משטינמן לשטרית
28	ותרתי ונושעתי
30	היגורט שלא נאכל...
32	מתי אין להחמיר?
34	כבוד אב ואם
36	בזיונות? מתנה נפלאה!
38	כבוד או עולם הבא - מה עדיף?
40	עדינות וגם תקיפות!
42	מי הוא העשיר האמיתי?!
44	”נתתי מכספי לצדקה...”
46	’אילת השחר’
48	המערכה שנתפרקה
50	האם יהיה צרף בנתוח?
52	אהבת התורה
54	מדוע השחר הקיר?
56	שאלה אחת פחות!
58	העצה החנוכית

הספר מוקדש בחיבה רבה
לילדים היקרים והרכים

ה”ה יוסף חיים ני”ו

ה”ה אהרן דוד ני”ו

ה”ה הודיה שרה ני”ו

ה”ה אילה ני”ו

ה”ה יהודה ני”ו

ה”ה נתנאל ני”ו

לבית משפחת כהניאן המופלאה הע”י

עריכת לשון:
הרב שאול עובדיה פתיה

הגהות לשון וניקוד:
יהודית הירשמן

הגהות לשון ותוכן:
הרב מאיר ארלנגר

ציורים:

תמר צייטלין

עימוד ועיצוב:

מירי פלקסר

ניהול גרפי:

אברהם אוחיון

©

כל הזכויות שמורות

הודיה • בן דוד

להוצאה לאור

ספרי הודיה בן דוד

050-92-000-31

טלפון להזמנות: 0505-319-079

נדפס בישראל שבט תשע”ו

אין להעתיק או להפיץ ספר זה
או קטעים ממנו בשום צורה
ובשום אמצעי אלקטרוני או מכני
לרבות צילום והקלטה
ללא אישור בכתב מהמוציא לאור

Printed in Israel

טלפון המחבר אברהם אוחיון:

02-5835-702 050-4164-500

אימייל: avio5@013net.net

כל מי שמעוניין לזכות
את הרבים בסיפורו האישי
בכל תחום שהוא,
אשמח להיות שותף...

הקדמה להורים

'מֶרֶן ראש הישיבה' הוא תארו הבלתי מעורר, של הגאון הגדול, ראש ממלכת התורה, מנהיג הדור והיהדות החרדית, רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן שליט"א.

רבי אהרן יהודה ליב נולד בבִּרְסֵק בחדש חשוון ה'תרע"ד, לאביו רבי נח צבי שטיימן, שפנה כשמש בבית הכנסת 'חברה לניה', ואשר היה קמנה על הערוב בעיר.

רבי אהרן יהודה ליב החל אמן את למודיו ב'חדר', אולם כָּבֵר בגיל אחת עשרה עבר ללמד בישיבת 'תורת חסד' שבבִּרְסֵק. הוא היה מקרב מאד לראש הישיבה, הגאון רבי משה סוקולובסקי, ואף התפלל עמו במנין שבביתו. בישיבת 'תורת חסד' קבל תורה גם מפיו של המשגיח, הגאון רבי אברהם יעקב גורדון.

בגיל שש עשרה נסע רבי אהרן יהודה ליב לקוֹבְרִין, ללמד אצל הגאון רבי פסח פרוסקין. במשך פחצי שנה חבש את ספסלי הישיבה, וכאשר נסגרה - לאחר שבני הקהלה המקומית סרבו להמשיך ולהחזיק אותה - חזר לישיבת 'תורת חסד'.

רבי אהרן יהודה ליב זכה לקרבה מיחדת מצד רבני עירו, ביניהם הדן הגאון רבי שמחה זליג ריגר, בן דודה של אמו. אגב, רבי שמחה זליג, הוא שסמך אותו לרבנות. כמו כן, היה רבי אהרן יהודה ליב מקרב לרבה של בִּרְסֵק, הלא הוא מֶרֶן רבי יצחק זאב הלוי סולוביצ'יק.

בקש רבי אהרן יהודה ליב לישב בשלוחה על התורה ועל העבודה, אלא שקפץ עליו רגזו של הצבא הפולני והוא קבל צו גיוס. רבי אהרן יהודה ליב שנה את שם משפחתו לשטיינמן, כדי להציג את עצמו כבן יחיד ולחמוק מן הגיוס, אולם הדבר לא עלה

בידו. בעקבות כך החליט לעבר לשוין. ואכן,

בשנת תרצ"ז עשה את דרכו לשוין, יחד עם שנים מנכדיו של הגאון רבי חיים הלוי סולוביצ'יק, רבי משה סולוביצ'יק ורבי אריה ליב גליקסון.

בהגיעו למונטרה שבשוין, פהן רבי אהרן יהודה ליב כר"מ בישיבת 'עץ חיים', בראשה עמד הגאון רבי אליהו בוצ'קו. אף גם שם לא ארכו ימי השלוחה. מלחמת העולם השנייה התרגשה ובאה, ורבי אהרן יהודה ליב גיס, עם אזרחי חוץ נוספים, לעבודה בסלילת כבישים במחנה עבודה.

בנסי נסים הצליח רבי אהרן יהודה ליב לחמוק מעבודת הפרך, לאחר שמלוהו בקש מחולה שחפת, שיירק לתוף מבחנת הבדיקה שלו, על מנת שיהיה בטעות כחולה במחלה מדבקת...

בטבת שנת ה'תש"ד בא רבי אהרן יהודה ליב בבִּרְת הנשוואין עם מרת תמר, בתו של רבי שמאי קורנפלד. בחתונה השתתפו מספר מועט ביותר של אנשים, וזאת משום שהחתן עמד על כך שהוצאות החתונה, שממנו מכספי צדקה, יהיו מצמצמות ככל האפשר.

בקיץ שנת התש"ה החליט רבי אהרן יהודה ליב לעלות ארצה. ואכן, הוא עלה לארץ דרך ספרד והתיישב בעיר בני ברק.

בתחלה הוא למד בבית המדרש לתורת ארץ ישראל בפתח תקווה, והחברותא שלו היה הגאון רבי חיים שאול קרליץ, אולם כעבר חצי שנה הכתר, בהמלצת מנהיג הדור, ה'חזון איש', פראש ישיבת 'חפץ חיים' בכפר סבא.

שנים נוספות חלפו, והגאון רבי יוסף שלמה כהנמן שם עינו על ראש הישיבה הצעיר. רבי אהרן יהודה ליב נקרא לעמוד בראשות ישיבת פוניבז' לצעירים.

בשנת תשכ"ה בקש הרב כהנמן מרבי אהרן יהודה ליב לכהן פראש כולל פוניבז', ולבקשתו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ' הסכים הרב כהנמן, שרבי אהרן יהודה ליב יכהן בשני התפקידים גם יחד.

מאותה תקופה החל רבי אהרן יהודה ליב לכהן בראשות ישיבות רבות. הוא התמנה לראש ישיבת גאון יעקב,

והחל למסר שם שעורים בשעות אחר הצהריים. בשנת תשנ"ח הקים את ישיבת 'ארחות תורה', וכמו כן מכהן רבי אהרן יהודה ליב בראשות ישיבת 'רנה של תורה', 'נר זרח' ו'תורה בתפארתה'.

כיום מוסר הגרא"ל שעורי תורה בעקר בביתו, לפני הצהריים, בצהריים ובשעות הערב.

רבי אהרן יהודה ליב הזמן על ידי מֶרֶן הרב שף להיות חבר במועצת גדולי התורה של 'דגל התורה', ולאחר פטירת הרב שף הכר כמנהיג הצבור הליטאי, לצדו של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב. לאחר פטירתו של מֶרֶן הרב אלישיב, הכתר מֶרֶן ראש הישיבה כמנהיג הבלתי מעורר של מרבית הצבור הליטאי, כאשר תורתו והנהגתו מתוות דרך לצבור בני התורה, כקברניט המנווט את ספינת הרוח בסערת הגשמיית השוטפת את עולמנו.

מֶרֶן הגרא"ל חבר כמה וכמה חבורים בשם 'אילת השחר', על מסכתות הש"ס, על התורה, ועל הגדה של פסח, וכמו כן ספרי שיחות מוסר, ועל המועדים.

ארח חיוו המקדש, פרישותו מכל ענייני העולם הזה, ויחד עם זאת מערבותו העמקה בכל הנעשה בחיים הצבוריים, הנם לפלא עצום.

מֶרֶן ראש הישיבה הוא המדריך את נציגי הצבור של היהדות החרדית בכל פעולותיהם, הוא המדריך את עסקני 'קפת העיר', את פעילי 'לב לאחים', 'החנוף העצמאי' ועוד ועוד. צעירי הצאן, הזוכים לפקד את מעונו מפעם לפעם, להבחן על ידו ולהתברך מפיו, חשים כי הם נצבים בפני דמות ענק, סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

הספר שלפניכם סוקר במעט את דמותו המפלאה של מֶרֶן ראש הישיבה, ופותר צהר לעולם של תורה בטְהַרְתָּה, נקיות הדעת וקדושה.

וכאן המקום להודות לבורא עולם על שסיע בידי עד הלום, ובפרט בכל הקשור במישרין ובעקיפין לחנוך ילדי ישראל ברוח ישראל סבא. במה אקדים ה', אכף לאלקי מרום, על כל הטובה אשר גמלני עד כה?

ראשית, אשגר מלות ברכה ואין סוף הפרת הטוב למי שמתלנה אלי בעבודתי, במסירות אין קץ ובנאמנות שלמה זה שנים רבות, הלא הוא עורך הלשון המקצועי והמיוחד, ידידי ורב חביבי, הרה"ג רבי **שאול עובדיה פתיה** שליט"א.

על שסיעני ומסיעני תדיר, הן בעריכת הלשון והן בהאדרת התכן בדרכו היחודית, המקצועית והמדקת. ועתה שם את כל כחו ומרצו לפאר את הספר החשוב הזה ולסיע בהגשתו לכדי יצירה משלמת ושופעת חן. תודה מיחדת מקרב לב נתונה לצירת בידי אמן הגב' **תמר ציטלין**, על ציורי הספר והעטיפה המלאים בחן מיחד ובאיכות שאינה מתפשרת. חפנים של תודה והערצה לנקדנית והמגיהה המקצועית, הגב' **יהודית הירשמן**. תודה גדולה למגיה ולעורך היחודי, הרה"ג רבי **מאיר ארלנגר** על מלאכת המחשבת המדקת בהגהות לשון ובשפורי התכן ועל סיעו בכל עת. פן אודה למעצבת והגרפיקאית ביד אמן, הגב' **מירי פלקסר**, על עזוב ועמוד הספר מתחלתו ועד סופו ועל עזוב העטיפה מלאכת מחשבת ורבת חן.

תודה מיחדת לילדי הנפלאים: **דוד, רפאל, יהודה, יוסף ואהרן**, אשר תרמו מ'נסיונם' נקדות חן וסיעו אף הם בשפור התכן והציורים.

אחרית דבר, אודה לרעייתי הכבודה והחשובה, אשת חיל עטרת בעלה, מרת **נעמה** תחי', אשר היא כדבר המעמיד לכל מלאכת הקדש, משלה אני פועל, ממנה אני שואב את כוחותי, ולה אני חב את הפרת תודתי, כי לולא סיעה התמידי בכל המפעל הגדול הזה, לא יכלתי לברך על המגמר של שום יצירה, ולפיקה - שלי ושלכם, שלה הוא. יזכנו ה' לחיים ארפים ומתקנים ולראות נחת מכל עמלנו, אמן.

שבט תשע"ו
אברהם איוון

"עם השורות הללו אני חי את כל חיי!"

יה זה פאָשר אַל חֲדָרוֹ שֶׁל מֶרֶן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה נִכְנָס הַגָּאוֹן רַבִּי יִצְחָק זִילְבֶּרשְׁטִין, מְלוּוֹה בְּאַבְרָהָם צָעִיר.
"כְּבוֹד הָרֵב!" פָּנָה הָרֵב זִילְבֶּרשְׁטִין אֶל מֶרֶן, "אַנּוּ נִכְנָסִים בְּעֵנֵינוּ שֶׁל בַּחוּר פְּלוֹנִי, הַזְּקוּק לִישׁוּעָה..."

הַמְדַבֵּר הָיָה בְּנֵעַר צָעִיר מִחוּץ לְאֶרֶץ, שֶׁלְקָה בְּמַחְלָה קָשָׁה, אֲבָד אֶת הַפֶּרֶתוֹ וְנִחַלֵּשׁ בְּכָל גּוֹפוֹ, עַד כְּדִי כִּף שֶׁהֲרוֹפְאִים אֲבָדוּ כָּל תְּקוּנָה. הוֹרִיו שֶׁל אוֹתוֹ נֵעַר הִשְׁקִיעוּ הוֹן רַב לְצַדִּיקָה וְקָרְעוּ אֶת הַשְּׂמִים בְּתַפְלוּת לְרַפּוּאָתוֹ, וְאַכּוֹן, מִצְבּוֹ הִשְׁתַּפֵּר עַד מְאֹד וְהוּא שָׁב לְהַפְרָתוֹ. אוּלָם רַגְלָיו, רַגְלָיו הָיוּ נְתוּנוֹת בְּסַכְנָה גְדוֹלָה, הֲרוֹפְאִים הָיוּ תְּמִימֵי דַעִים, כִּי הִנֵּעַר לֹא יוֹכֵל לָשׁוּב וְלַצֶּעֶד עַל רַגְלָיו...
"נו... וּמָה הַשְּׂאֵלָה?" שָׁאל מֶרֶן, שֶׁהַכִּיר אֶת הַמְקַרְהָ, וְאַף הִסְפִּיק לְשַׁלַּח מֵאִזּוֹ מִכְּתָב עֵדוּד לְנֵעַר הַחוּלָה.

"הֵעֵנֶן הוּא", הִסְבִּיר הָרֵב זִילְבֶּרשְׁטִין, "שֶׁהַאֲבָרָה הַעוֹמֵד כָּאֵן, עוֹמֵד לְצֵאת לְחוּץ לְאֶרֶץ, וְהוּא עֵתִיד לְפַגֵּשׁ אֶת הַנֵּעַר. הַשְּׂאֵלָה הִיא, אִיךָ לְעוֹדֵד אֶת הַנֵּעַר, וּמָה לֹאמֹר לוֹ?"
מֶרֶן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה שֶׁקַּע לְרַגְעַ קֵט בְּהִרְהוּר עֵמֶק. אַחַר כֵּן הִתְנַעַר, שֶׁלֶף סִדוּר מִן הָאָרוֹן, אֶחָזוּ בְּיָדוֹ, וּפָנָה אֶל הָאֲבָרָה בַּשְּׂאֵלָה: "הֵאֵם יוֹדַע אַתָּה אֶת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי הָעֵקָרִים בְּעַל פֶּה?"
"לֹא!" הִשִּׁיב הָאֲבָרָה בְּמִבּוֹכָה קְלָה, "בְּעַל פֶּה אֵינֶנִּי זוֹכֵר אוֹתָם".

שְׁתִּיקָה קִצְרָה הִשְׁתַּרְרָה בַּחֲדָר, וּלְפִתַע נִשְׁמַע קוֹלוֹ שֶׁל מֶרֶן בְּרִמָּה: "אוֹי! כַּמָּה חֲבָל! כַּמָּה חֲבָל, שְׂאִינְךָ יוֹדַע אֶת הַשּׁוּרוֹת הַלְלוּ בְּעַל פֶּה! הֲלֹא עִם הַשּׁוּרוֹת הַלְלוּ אֲנִי חֵי אֶת כָּל חַיִּי!"
עֵינָיו שֶׁל מֶרֶן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה נִעְצְמוּ, דְּמָעוֹת רוֹתְחוֹת נִשְׂרוּ מֵהוֹן, וְקוֹלוֹ רָעַד מִהִתְרַגְּשׁוֹת: "עִם שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי עֵקָרִים אֵלֶּה עֲבָרוּ הַיְהוּדִים אֶת מַחְנוֹת הַהִשְׁמָדָה! עִם שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי הָעֵקָרִים עֲבָרוּ אֶת פְּרַעְיָה, אֶת נְבוּכַדְנֶצַּר, אֶת הַמֶּן הַרְשָׁעִי! אֶת כָּל הַצְּרוֹת, וְאֶת כָּל הַיְסוּרִים!"

מֶרֶן פָּקַח אֶת עֵינָיו. "תֹּאמֶר לְיֶלֶד אֶת הַחֲזוֹק הַכִּי גְדוֹל! שִׂיאֹמֵר כָּל יוֹם אֶת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי הָעֵקָרִים, שִׂיחֲשֵׁב עֲלֵיהֶם! שִׂיחֲזִיק בָּהֶם! שִׂיִּסְבִּירוּ לוֹ, שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ, הוּא מִמְּצִיא הַכֹּל! וְכִכֵּל שִׂיִּתְחַזֵּק בְּכָךְ יוֹתֵר, כֵּן יִהְיֶה בְּרִיא יוֹתֵר!"

"וּבְעֵזְרַת הַשֵּׁם", חָתַם מֶרֶן בְּתַפְלָה חֲמָה, "עוֹד אֶשְׁלַח לּוֹ בְּרָכָה, לְיוֹם נִשׁוּאָיו!"

הַמְטוּס שֶׁנֶצֶל

אותו יום, כְּאִשֶּׁר הָרַב רוֹזֵנְגֶרְטֵן, תִּלְמִידוֹ וְנֶאֱמָן בֵּיתוֹ, סִיַּם אֶת בְּקוּרוֹ בְּבֵית מֶרֶן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה, אֶרֶע דְּבַר מָה מוֹזֵר.

בְּכָל פְּעַם, כְּאִשֶּׁר אֹרַח הָיָה נִפְרָד מִמֶּרֶן, הָיָה מֶרֶן קָם וּמְלוּוֹהוּ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוֹת לְוָיָה. כִּי נִהַג מֶרֶן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה גַּם בְּכָל פְּעַם שֶׁהָרַב רוֹזֵנְגֶרְטֵן בְּקָרוּ בְּבֵיתוֹ.

אוּלַם בְּאוֹתוֹ יוֹם, כְּאִשֶּׁר הָרַב רוֹזֵנְגֶרְטֵן סִיַּם אֶת בְּקוּרוֹ, לְקִרְאָת יְצִיאָתוֹ לְאַרְצוֹת הַבְּרִית, קָם מֶרֶן מִמְּקוֹמוֹ וְהִחַל לְצַעֵד עִמּוֹ עַד פֶּתַח הַבַּיִת.

הָרַב רוֹזֵנְגֶרְטֵן חָשׂ אִי נְעִימוֹת רַבָּה. "אֵין צָרָךְ שֶׁהָרַב יִטְרַח כָּל כַּף..." אָמַר, אוּלַם מֶרֶן הִמְשִׁיךְ בְּלוּוֵי. "אֵין צָרָךְ..." נִסָּה הַתִּלְמִיד לְמַחֹת, "שֶׁהָרַב לֹא יִטְרַח..."

אוּלַם מֶרֶן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה הוֹסִיף וְלוּוָה אֶת הָאוֹרַח עַד לְפֶתַח הַבַּיִת, וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֶלֶּא שֶׁאֵף יֵצֵא עִמּוֹ הַחוּצָה וְלוּוֵהוּ אַרְבַּע אַמּוֹת מַחוּץ לְבֵיתוֹ.

הַדְּבַר הָיָה לְפָלֵא בְּעֵינֵי בְּנֵי בֵּיתוֹ שֶׁל מֶרֶן. הֵם לֹא הִבִּינוּ מִדּוּעַ חָרַג מֶרֶן מִמְּנַהֲגוֹ, וּמִדּוּעַ הוֹסִיף לְלוּוֹת אֶת הָאוֹרַח עַד אֶל מַחוּץ לְבֵיתוֹ. כְּאִשֶּׁר הִתְעַנְּנוּ עַל כַּף אֶצְל מֶרֶן, הִשִּׁיב מֶרֶן בְּפִשְׁטוֹת: "וְהֵרִי יֵשׁ בְּכַף שְׁמִירָה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּרַמְבַּ"ם..."

נִקַּל לְשַׁעַר כִּי הַתְּמִיהָה לֹא הִתְיַשְׁבָּה עַל לִבָּם שֶׁל הַשּׁוֹאֲלִים. הֲלֹא אִם מִשּׁוֹם שֵׁישׁ בְּכַף שְׁמִירָה, מִדּוּעַ מֶרֶן אֵינּוּ נוֹהֵג כִּי תְּמִיד? אוּלַם הֵם לֹא הִבִּיעוּ, כְּמוֹבֵן, אֶת תְּמִיהָתָם בְּפִיהֶם.

אֶלֶּא שֶׁלֹּא הָיָה בְּכַף צָרָךְ. שְׁעוֹת סְפוּרוֹת חָלְפוּ, וְעַד מֵהֵרָה הִתְבַּרַר לְאִיזוֹ שְׁמִירָה מִיְחַדָּת הָיָה זְקוּק הָרַב רוֹזֵנְגֶרְטֵן. הַמְטוּס בּוֹ עָשָׂה תִּלְמִידוֹ שֶׁל מֶרֶן אֶת דְּרָכּוֹ לְאַרְצוֹת הַבְּרִית, יַחַד עִם לְמַעְלָה מִמֶּאָה נּוֹסְעִים חֲרָדִים, נִקְלַע לְסַפְנַת הַתְּרַסְקוֹת. הַדּוּחִים הַבְּהוּלִים שֶׁנִּתְקַבְּלוּ בְּקֶשֶׁר, הִקְפִּיצוּ אֶת כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמְּדִינָה עַל רַגְלֵיהֶם, וּשְׁלוּחִים בְּהוּלִים מֵהָרוּ לְבִתְיָהֶם שֶׁל גְּדוּלֵי הַדּוֹר, לְהִתְחַנֵּן לְפָנֵיהֶם שִׁיעֲתִירוּ לִישׁוּעָה וְלִהְצִלָּה...

שְׁעוֹת שֶׁל חֲרָדָה חָלְפוּ, וְהִנֵּס הַתְּרַחֵשׁ. הַמְטוּס נִחַת בְּשָׁלוֹם עַל הַקְּרָקַע, וְהָעַם כָּלוּ נֶשֶׁם לְרוּחָה...

עֵתָה הִבִּינוּ בְּנֵי בֵּיתוֹ שֶׁל מֶרֶן, מִדּוּעַ רָאָה צָרָךְ לְלוּוֹת אֶת הָרַב רוֹזֵנְגֶרְטֵן, שֶׁהָיָה בֵּין נּוֹסְעֵי הַמְטוּס. אֶלֶּא שֶׁכְּאִשֶּׁר הִבִּיעַ אַחַד מִבְּנֵי הַבַּיִת אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ לְפָנֵי מֶרֶן, הִשִּׁיבוּ מֶרֶן בְּעֵנֹת חֵן: "גַּם אִם הוֹעִיל הַדְּבַר, אֵין זֶה בְּגַלְלִי, אֶלֶּא מִשּׁוֹם שֶׁכָּךְ כְּתוּב בְּרַמְבַּ"ם..."